

Journal of Experimental and Clinical Medicine

Deneysel ve Klinik
Tıp Dergisi

p-ISSN 1309-4483
e-ISSN 1309-5129

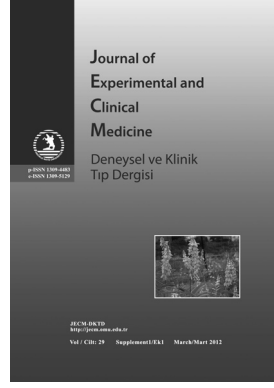
JECM-DKTD
<http://jecm.omu.edu.tr>

Vol / Cilt: 29   Supplement 1 / Ek 1   June / Haziran 2012

Journal of Experimental and Clinical Medicine
DeneySEL ve Klinik Tıp Dergisi

p-ISSN 1309-4483
e-ISSN 1309-5129

p-ISSN 1309-4483
e-ISSN 1309-5129

Owner/Sahibi
On Behalf of Ondokuz Mayıs University/
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Adına
Hüseyin AKAN

Secretarial Staff/Yazı işleri-Dizgi
Gülina ERDEM
Sümeyye GÜMÜŞ
Minenur SÜNTER
Nur Hande TÜFEK
Gamze TÜMENTEMUR

Graphic Designer/Grafik Tasarım
Hamdi TANRIKULU

Publisher Administration Office/
Yayın İdare Merkezi
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Kurupelit/SAMSUN

Publish Type/Yayın Türü
Periodical/Sürelî Yayın

Press/Baskı
Güven Ofset
Saitbey Mah. Çukurçeşme Sk. No:12
İlkadım/SAMSUN
Tel: 0362 431 01 71 | guvenofset@mynet.com
Sertifika No: 20113

Press Date/Baskı Tarihi
15/06/2012

Yazıların Bilimsel ve Hukuki Sorumluluğu

Yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazıların içeriğinden ve kaynakların doğruluğundan yazarlar sorumludur. Editör, yardımcı editörler ve yayıncı, dergide yayınlanan yazılar için herhangi bir sorumluluk kabul etmez.

Acid-free paper is used in this journal/Dergimizde asitsiz kağıt kullanılmaktadır.

Indexed: Türkiye Citation Index, Index Copernicus, World Cat, Crossref, NLM Catalog (PubMed)

Cover Art/Kapak Resmi
Ecemiş ve Atmaca, Page / Sayfa 26 Şek.1

EDİTÖRLER

A. Haydar Şahinođlu

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Anesteziyoloji Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Süleyman Kaplan

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

YARDIMCI EDİTÖRLER

B. Zühal Altunkaynak

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

İnci Güngör

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Göz Hastalıkları Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

M. Hulusi Atmaca

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları
Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Ahmet Güzel

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Fatma Aydın

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Dermatoloji Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Aydın Him

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Biyofizik Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Keramettin Aydın

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Beyin ve Sinir Cerrahi Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Ahmet Pişkin

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Mustafa Ayyıldız

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Fizyoloji Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Bünyamin Şahin

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Anatomi Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Kemal Balcı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Nöroloji Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

A. Tefik Sünter

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Halk Sağlığı Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Ramis Çolak

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Tıp Fakóltesi,
Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları
Anabilim Dalı
Samsun, Türkiye

Yasin Temel

Maastricht University
Tıp Fakóltesi,
Beyin ve Sinir Cerrahi Anabilim Dalı
Maastricht,
Hollanda

BÖLÜM EDITÖRLERİ

Temel Tıp Bilimleri Editörleri

Abdülkerim Bedir
Ahmet Uzun
Cafer Marangoz
Erdal Ađar
Ersan Odacı
Eyüp Altunkaynak
Faruk Bağırıcı
Hüseyin Aslan
Murat Günaydın
Orhan Bađ
Ömer Tontuđ
Sinan Canan
Yüksel Bek

Dahili Tıp Bilimleri Editörleri

Alişan Yıldırım
Ayhan Dađdemir
Ayhan Gazi Kalaycı
Dursun Aygün
Hakan Leblebiciođlu
Halit Zengin
Levent Altıntop
Meftun Ünsal
Mustafa Bekir Selçuk
Mustafa Sünbül
Ömer Kuru
Özcan Yılmaz
Sırrı Bilge
Şennur Dabak
Yüksel Kesim

Cerrahi Tıp Bilimleri Editörleri

Ahmet Bađođlu
Cafer Polat
Hakkı Birinci
Kenan Erzurumlu
Lütfi Eroğlu
Mahmut Bađođlu
Nedim Karaismailođlu
Rıza Rızalar

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD/ULUSLARARASI EDITÖR KURULU

Camilla I. Svensson
Karalinska Institute, Stockholm, Sweden

Christopher S. von Bartheld, M.D., Ph.D.
University of Nevada, Reno, USA

Mustafa Baskaya, M.D.
Wisconsin University, Wisconsin, USA

Abdelhamid Benazzouz, Ph.D.
National Centre for Scientific Research,
Bordeaux, France

Robert F. Berman, Ph.D,
University of California, Davis, USA

Arjan Blokland, Ph.D.
Maastricht University, Maastricht,
The Netherlands

Stefano Geuna, M.D., Ph.D.
University of Turin, Italy

Toshihiko Kubota, M.D.
Fukui Medical University, Japan

Sandra J. Kelly, Ph.D.
University of South Carolina, South Carolina,
USA

Lee Wei Lim, M.D., Ph.D.
Maastricht University, Maastricht,
The Netherlands

Micheal Mazonakis, Ph.D.
Crete University, Crete, Greece

Neil Robert, Ph.D.
Edinburg University, Edinburg,
United Kingdom

Gail Rosseau, M.D.
Rush University, Chicago, USA

Trevor Sharp, Ph.D.
Oxford University, Oxford, United Kingdom

Yuji Handa, M.D., Ph.D.
Fukui Medical University, Japan

NATIONAL ADVISORY BOARD/ULUSAL DANIŞMA KURULU

Ahmet Baydın, M.D.	Ferhat Kolbakır, M.D.	Mustafa Demirağ, M.D.
Ahmet Bektaş, M.D.	Filiz Karagöz, M.D.	Mustafa F. Dikici, M.D.
Ahmet Demir, M.D.	Fusun Yarış, M.D.	Nevzat Dabak, M.D.
Ahmet Deniz Meydan, M.D.	Gökhan Kalkan, M.D.	Nilgün Özbek Okumuş, M.D.
A.Yaşar Turanlı, M.D.	Gönül Oğur, M.D.	Nurşen Arıtürk, M.D.
Ali Cezmi Arık, M.D.	Gülşen Ökten, Ph.D.	Nurten Kara, Ph.D.
Ali Faik Yılmaz, M.D.	Güzin Gönüllü, M.D.	Nurol Arık, M.D.
Arif Kökçü, M.D.	Hacer Erdem Tilki, M.D.	Oğuz Uzun, M.D.
Asuman Birinci, M.D.	Hakkı Dalçık, Ph.D.	Ömer Akyol, M.D., Ph.D.
Ayhan Bilgici, M.D.	Hasan Tahsin Keçelgil, M.D.	Ramazan Amanvermez, M.D.
Ayşe Canan Yazıcı, Ph.D.	Hatice Güz, M.D.	Ramazan Aşçı M.D.
Ayşegül Güven, M.D.	Haydar Ali Taşdemir, M.D.	Recep Büyükalpelli, M.D.
Ayşen Taslak Şengül, M.D.	Hüseyin Şahin, M.D.	Recep Sancak, M.D.
Bedri Kandemir, M.D.	İbrahim Tekdemir, M.D., Ph.D.	Recep Ünal, M.D.
Berna Aydın, M.D.	İhsan Öge, M.D.	Sabri Demircan, M.D.
Binnur Sarihasan, M.D.	İdris Koçak, M.D.	Sinan Atmaca, M.D.
Birol Gülman, M.D.	İdris Yücel, M.D.	Şaban Esen, M.D.
Bünyami Ünal, M.D., Ph.D.	İlkser Akpolat, M.D.	Şükrü Küçüködük, M.D.
Burak Tander, M.D.	Koray Karabekiroğlu, M.D.	Taner Özbenli, M.D.
Cafer Eroğlu, M.D.	Kuddusi Cengiz, M.D.	Tarık Başoğlu, M.D.
Canan Albayrak, M.D.	Leman Tomak, M.D.	Tayfun Alper, M.D.
Cazip Üstün, M.D.	Levent Yıldız, M.D.	Tekin Akpolat, M.D.
Cengiz Bayçu, Ph.D.	Lütfi İncesu, M.D.	Tekin Şimşek, M.D.
Çetin Çelenk, M.D.	Mahmut Şahin, M.D.	Teoman Şeşen, M.D.
Davut Albayrak, M.D.	Mehmet Akif Büyükbese, M.D.	Tülay Bakır, M.D.
Deniz Özbek Okumuş, M.D.	Mehmet Çetinkaya, M.D.	Türker Yardan, M.D.
Elif Bengi Şener, M.D.	Mehmet Emirzeoğlu, M.D., Ph.D.	Ümit Beden, M.D.
Emre Üstün, M.D.	Mehmet Kamil Göl, M.D.	Ümit Belet, M.D.
Ender Arıtürk, M.D.	Mehmet Kurt, M.D.	Y. Sancar Barış, M.D.
Engin Yenilmez, Ph.D.	Mehmet Koyuncu, M.D.	Yılmaz Tomak, M.D.
Erdal Karagöz, Ph.D.	Mukaddes Eşrefoğlu, M.D.	Yücel Tanyeri, M.D.
Erdal Malatyalıoğlu, M.D.	Murat Danacı, M.D.	Yüksel Süllü, M.D.
Ethem Güneren, M.D.	Murat Terzi, M.D.	Zafer Malazgirt, M.D.
	Murathan Şahin, M.D.	

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Editörden

R. Çolak 1

Derleme/Rewiev

Diabetes mellitusun tanı ve izlem kriterleri

Criteria for diagnosis and follow-up diabetes mellitus

A. Atmaca 2

Diyabet tedavisinde hasta eğitimi

Patient education in treatment of diabetes

G. Bayrak, R. Çolak 7

Tip 2 diabetes mellitus 'da tıbbi beslenme tedavisi

Medical nutrition therapy in type 2 diabetes mellitus

G. Tümer, R. Çolak 12

Diyabet ve egzersiz

Diabetes and exercise

Ç. Tura Bahadır, H. Atmaca 16

Oral antidiyabetik ajanlar

Oral antidiabetic agents

G. C. Ecemiş, H. Atmaca 23

Tip 2 diabetes mellitus tedavisinde inkretinler

Incretins in the treatment of type 2 diabetes mellitus

R. Çolak 30

Tip 2 diabetes mellitusta kombinasyon tedavisi

Combination treatment of type 2 diabetes mellitus

E. Kılıç Kan, R. Çolak 39

Tip 2 diabetes mellitus 'ta insülin tedavisi

Insulin treatment of type 2 diabetes mellitus

H. Atmaca 44